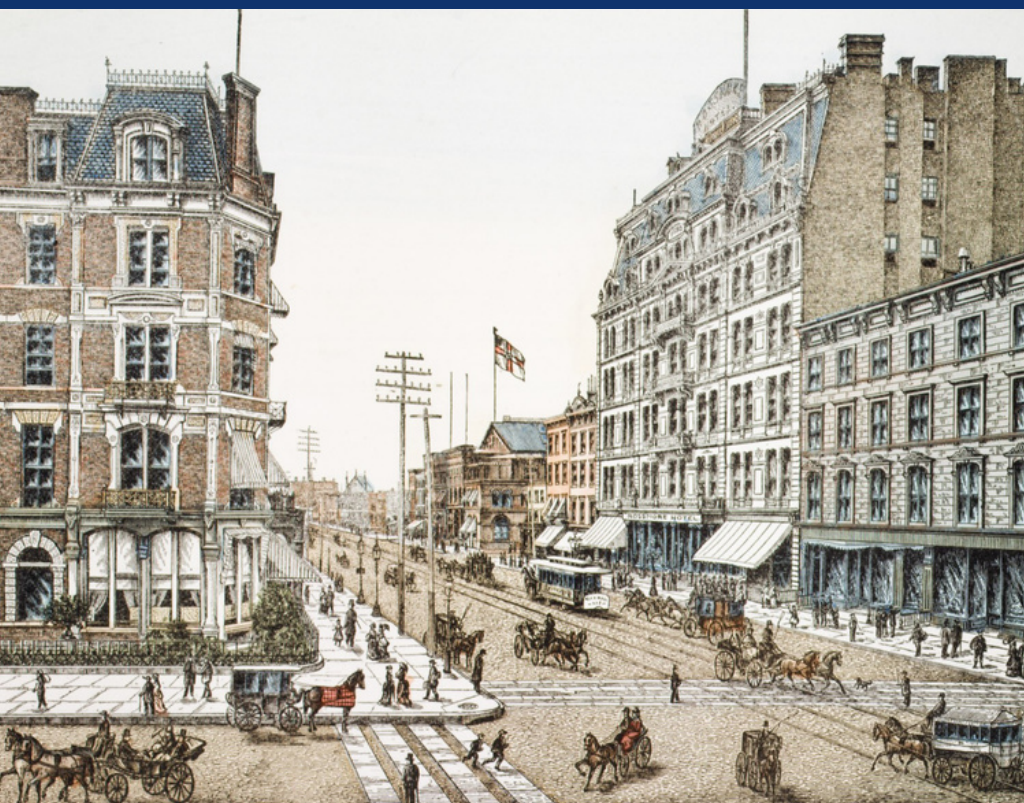

GHID REZOLVĂRI SUBIECTE BAC ISTORIE

REZOLVĂRI DETALIATE ALE SUBIECTELOR

din ultimii ani de la examenul de Bacalaureat

prof. Răzvan Timofciuc

INTRODUCERE

Dragi elevi de clasa a XII-a,

Examenul de Bacalaureat reprezintă un **moment definitoriu în parcursul vostru educațional**, iar pregătirea eficientă este cheia succesului.

Înțelegem că această etapă poate fi o provocare plină de stres, dar cu abordarea potrivită și instrumentele necesare, **puteți transforma această experiență într-o oportunitate** de creștere personală și academică.

Pentru a vă sprijini în această călătorie, **am creat un ebook gratuit care aduce laolaltă rezolvările complete ale subiectelor de istorie din ultimii 5 ani.**

Această resursă este gândită special pentru voi, **elevii care își doresc să înțeleagă mai bine cerințele examenului** și să abordeze fiecare subiect cu încredere.

Fiecare temă este **explicată pas cu pas**, cu exemple clare, astfel încât să învățați într-un mod organizat și eficient.

De la momentele cheie ale formării statelor medievale românești, la zbaterile tumultoase ale secolului XX, veți descoperi cum să analizați evenimentele istorice și să răspundeți cerințelor examenului cu argumente bine susținute.

Mai mult, acest ebook vă oferă **ocazia să înțelegeți istoria dintr-o perspectivă captivantă**, conectând evenimentele din trecut cu teme actuale și exemple care vă sunt familiare.

Așadar, **descărcați ebook-ul**, începeți pregătirea și demonstrați că puteți face față oricărei provocări.

Istoria este povestea noastră, iar acum **este momentul să o înțelegeți** și să o transformați în succesul vostru la Bacalaureat!

**Cu prietenie,
prof. Răzvan Timofciuc,
Fondator i-scoala**

www.i-scoala.ro

Cuprins

Examenul de bacalaureat național 2019. Varianta 6	2
SUBIECTUL I (30 de puncte)	2
SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)	4
SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre Spațiul românesc în Evul Mediu	6
Examenul de bacalaureat național 2020. Varianta 6	9
SUBIECTUL I (30 de puncte)	9
SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)	11
SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre Practici politice adoptat în România în secolul al XX-lea.	14
Examenul național de bacalaureat 2021. Varianta 2.....	16
SUBIECTUL I (30 de puncte)	16
SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)	18
SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre spațiul românesc în Evul Mediu și la începuturile modernității.....	20
Examenul național de bacalaureat 2022. Varianta 1.....	23
SUBIECTUL I (30 de puncte)	23
SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)	25
SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre Evoluția spațiului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în primele două decenii ale secolului al XX-lea.....	27
Examenul național de bacalaureat 2023. Varianta 1.....	30
SUBIECTUL I (30 de puncte)	30
SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)	32
SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre România în perioada postbelică	34

Examenul de bacalaureat național 2019. Varianta 6**SUBIECTUL I (30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:**

A. „La preluarea puterii, Ceaușescu era hotărât să meargă mult mai departe decât predecesorul său în distanțarea de Moscova. De la prima vizită la Moscova (1965), spre surprinderea gazdelor [...] Ceaușescu a cerut restituirea tezaurului dus la Moscova în 1916-1917 [...]. Individualizarea României în cadrul blocului sovietic s-a conturat și mai viguros în 1967, datorită celor două demersuri care au plasat-o în centrul atenției internaționale. Primul a fost refuzul de a se conforma consemnului Moscovei – urmat de toate celelalte țări ale Pactului de la Varșovia – de a rupe relațiile diplomatice cu Israelul în urma [...] «Războiului de șase zile» din iunie 1967. Cel de al doilea a fost recunoașterea RFG [Republica Federală Germania] și vizita lui Willy Brandt, pe atunci vicecancelar și ministru de externe, în România, în timp ce țările subordonate Uniunii Sovietice nu recunoșteau decât RDG [Republica Democrată Germană]. [...] Mai puțin spectaculoase, dar tot atât de importante, au fost progresele intervenite în raporturile româno-americane. În timp ce fostul vicepreședinte al SUA, Richard Nixon, fusese tratat cu ostentativă nepăsare la Moscova fiindcă era considerat un exponent al antisovietismului, Ceaușescu l-a primit la București cu toate onorurile [...].”

(F. Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român)

B. „Confrunțați cu măsurile severe de austeritate pe care le-a introdus Ceaușescu pentru a plăti datoria externă a României, cei mai mulți dintre români au început să se întrebe dacă autonomia merita sacrificiul. Întrebarea s-a pus și mai des după ce Mihail Gorbaciov a ajuns lider de partid, în martie 1985. În momentul vizitei lui Gorbaciov, în mai 1987, s-a produs o remarcabilă întoarcere de 180 de grade în perceperea de către români a Uniunii Sovietice și a relațiilor acesteia cu regimul de la București. [...] Într-un discurs transmis în direct, în timpul vizitei sale la București, la 26 mai 1987, Gorbaciov a prezentat românilor conceptele sale - «perestroika» și «glasnost»* - și, prin acesta, a criticat implicit rezistența lui Ceaușescu față de reformă. În iulie 1988, entuziasmul pentru reformă putea fi văzut în cozile ce s-au format în fața agenției sovietice «Aeroflot» din București, unde bucureștenii erau lăsați să intre câte cinci deodată nu ca să cumpere bilete de avion, ci ca să primească gratuit exemplare ale versiunii în limba română ale raportului liderului sovietic la cea de-a XIX-a Conferință a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice [...]. Ceaușescu și-a reafirmat angajamentul față de planificarea economică centralizată rigidă și, în cuvântarea rostită la 14 decembrie 1987 [...], a subliniat că mecanismele de piață erau incompatibile cu societatea comunistă.”

* *perestroika*-restructurare;

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, S.Papacostea, P.Teodor, Istoria României)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți alianța politico-militară precizată în sursa A.

Alianța politico-militară menționată în sursa A este "**Pactul de la Varșovia**".

Pactul de la Varșovia a fost o alianță militară a țărilor comuniste din Europa de Est, creată ca răspuns la formarea NATO.

2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la evenimentele din 1987.

În 1987, în timpul vizitei sale la București, Mihail Gorbaciov a prezentat românilor conceptele sale - "perestroika" și "glasnost" - și a criticat implicit rezistența lui Ceaușescu față de reformă.

3. Menționați liderul politic și un spațiu istoric la care se referă atât sursa A, cât și sursa B.

Liderul politic este "Ceaușescu", iar spațiul istoric este "România".

4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că românii își manifestă entuziasmul față de reformă.

Litera "**B**".

Sursa B menționează entuziasmul românilor pentru reformă, în special în contextul vizitei lui Gorbaciov și a conceptelor sale de reformă.

5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect).

- **Cauză:** "...refuzul de a se conforma consemnului Moscovei – urmat de toate celelalte țări ale Pactului de la Varșovia – de a rupe relațiile diplomatice cu Israelul în urma [...]"

- **Efect:** "Individualizarea României în cadrul blocului sovietic s-a conturat și mai viguros în 1967."

6. Prezentați alte două practici politice utilizate de regimul totalitar din România postbelică, în afara celor la care se referă sursele date.

1. Cenzura presei și a literaturii: Regimul comunist a controlat strict informațiile, interzicând orice material care nu corespundea ideologiei oficiale. Publicațiile, cărțile și operele artistice erau supuse unui filtru riguros, eliminând orice formă de critică sau opoziție față de stat.

2. Supravegherea cetățenilor prin Securitate: Securitatea, poliția secretă a regimului, a avut un rol esențial în intimidarea și persecutarea disidenților. Prin metode brutale și spionaj, aceasta a urmărit și a reprimat orice formă de rezistență sau opoziție față de guvernul comunist.

7. Menționați o asemănare între acțiunile desfășurate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea.

În ultimul deceniu al secolului al XX-lea, România a trecut printr-o serie de schimbări majore, cele mai notabile fiind legate de **tranziția de la un regim comunist la unul democratic**. Asemănarea majoră dintre acțiunile desfășurate în această perioadă este lupta pentru libertate și democrație.

Unul dintre cele mai semnificative evenimente din acest deceniu a fost **Revoluția din Decembrie 1989**, care a dus la căderea regimului comunist condus de Nicolae Ceaușescu. Această revoluție a fost marcată de proteste masive, manifestații și confruntări violente între protestatari și forțele de ordine. Lupta poporului român pentru libertate și drepturile omului a fost elementul central al acestor acțiuni.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Anul 1848 a fost numit «primăvara popoarelor», deoarece din Franța și Italia până în Polonia [...], forțele revoluționare s-au ridicat la luptă contra vechilor regimuri, contra spiritului conservator, contra opresiunii străine, a absolutismului, pentru democrație și constituție etc. [...] Românii, trăind în două țări autonome diferite și în mai multe provincii ocupate de austrieci, ruși sau turci, nu au avut practic posibilitatea să organizeze o singură revoluție românească la 1848 [...].

În Moldova, revoluția a pornit în martie 1848 printr-o adunare la Iași, unde s-a formulat și programul destul de moderat, spre a nu da ocazie să intervină trupele ruse, care așteptau la Prut. Conducătorii revoluției în Moldova au fost Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Alecu Russo, Alexandru Ioan Cuza și alții. Acțiunea lor a fost pentru moment oprită de domnitor, mulți dintre revoluționarii moldoveni fiind obligați să fugă în Transilvania, unde au participat la marea adunare românească de aici, de la Blaj, sub influența căreia au făcut un nou program, mult mai curajos, în mai 1848, la Brașov.

În acest program, revoluționarii moldoveni cereau împărțirea pământului la țărani și unirea Țării Românești și Moldovei. Alți revoluționari moldoveni, în frunte cu Mihail Kogălniceanu, s-au refugiat în Bucovina [...], unde elaborează un nou program, și el cu cereri revoluționare, care ar fi schimbat din temelii soarta românilor, cum ar fi unirea Principatelor și emanciparea țăranilor.

Revoluționarii din Țara Românească au fost mai bine organizați și au reușit să cucerească puterea [...]. Revoluția a început [...] la Islaz, în 9 iunie 1848. Aici s-a format primul guvern revoluționar, compus din Ion Heliade Rădulescu, Ștefan Golescu, Christian Tell și alții, și s-a prezentat în fața poporului o proclamație care era de fapt programul revoluției. Revoluționarii au pornit spre București, unde, sub presiunea poporului, domnul a abdicat (a părăsit tronul), iar puterea a fost preluată de guvernul revoluționar [...].”

(I. A. Pop, Istoria ilustrată a românilor pentru tineri)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți spațiul istoric în care se organizează „marea adunare românească”, precizat în sursa dată.

Spațiul istoric în care se organizează „marea adunare românească” este **Transilvania**.

2. Precizați secolul la care se referă sursa dată.

Sursa se referă la **secolul al XIX-lea**.

Anul 1848, menționat în sursă, face parte din secolul al XIX-lea.

3. Menționați denumirea dată anului 1848 și un motiv al acordării acestui nume, la care se referă sursa dată.

Anul 1848 a fost numit **„primăvara popoarelor”**.

Acest nume a fost dat deoarece **forțele revoluționare s-au ridicat la luptă contra vechilor regimuri, contra spiritului conservator, contra opresiunii străine, a absolutismului, pentru democrație și constituție** în multe țări europene.

4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la evenimentele din Țara Românească.

- 1) Revoluția a început la **Islaz**, în 9 iunie 1848, unde s-a format primul guvern revoluționar.

- 2) Sub presiunea poporului, **domnul a abdicat** la București, iar puterea a fost preluată de guvernul revoluționar.

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la programele revoluționarilor moldoveni, susținându-l cu două informații selectate din sursă.

- **Punct de vedere:** Programele revoluționarilor moldoveni **au evoluat în funcție de contextul și locația** în care se aflau. La început au fost moderate, dată fiind proximitatea Moldovei de Imperiul Rus, dar, din exil, au devenit mai radicale și axate pe unire și emancipare.

- **Informație 1:** La Iași, programul a fost **destul de moderat** pentru a nu provoca intervenția trupelor ruse.

- **Informație 2:** La Brașov, sub influența adunării de la Blaj, revoluționarii moldoveni au cerut **împărțirea pământului la țărani și unirea Țării Românești și Moldovei.**

6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia implicarea României în „criza orientală” a influențat evoluția statului român.

- **Fapt istoric:** Războiul de Independență al României din 1877-1878.

- **Argumentație:** Implicarea României în „criza orientală” și în Războiul de Independență împotriva Imperiului Otoman a condus la **recunoașterea independenței României** de către marile puteri europene la **Congresul de la Berlin din 1878**. Acesta a fost un moment crucial în evoluția statului român, marcând sfârșitul suzeranității otomane și începutul României ca stat independent pe scena internațională.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre Spațiul românesc în Evul Mediu

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în Evul Mediu, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale din spațiul românesc, din secolele al IX-lea – al XIII-lea;
- menționarea a două asemănări între autonomiile locale din spațiul românesc, din secolul al XI-lea – prima jumătate a secolului al XIII-lea;
- prezentarea unui fapt istoric din secolul al XIV-lea care a contribuit la constituirea unui stat în spațiul românesc;

- menționarea a două acțiuni la care participă românii în prima jumătate a secolului al XV-lea, în cadrul relațiilor internaționale;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea românilor în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XV-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Spațiul românesc în Evul Mediu

În Evul Mediu, spațiul românesc a fost martorul unor transformări semnificative, care au contribuit la **conturarea identității naționale și la formarea statelor medievale românești**. Acest proces a fost influențat de diverse autonomii locale, relații internaționale și evenimente istorice.

În secolele al IX-lea – al XIII-lea, în spațiul românesc au existat mai multe autonomii locale. Un exemplu relevant este **voievodatul lui Gelu**, situat în Transilvania, menționat în cronica maghiară Gesta Hungarorum (Faptele ungurilor).

Dacă analizăm **autonomiile locale din secolul al XI-lea până în prima jumătate a secolului al XIII-lea**, putem identifica două asemănări notabile. În primul rând, acestea **au contribuit la constituirea statelor medievale**. În al doilea rând, autonomiile aveau **conducători cu atribuții militare, administrative și judecătorești**, care au jucat un rol crucial în menținerea ordinii și stabilității.

În secolul al XIV-lea, spațiul românesc a fost martorul unor schimbări majore din punct de vedere politic și teritorial. Una dintre cele mai notabile transformări a fost **consolidarea Țării Românești ca stat independent**, un proces care a avut loc în contextul **luptelor pentru autonomie și recunoaștere a suveranității**.

Până în 1330, Țara Românească se afla sub suzeranitatea Regatului Ungariei, când a avut loc **Bătălia de la Posada**. În această confruntare, trupele voievodului Basarab I al Țării Românești au înfruntat armata regelui Carol Robert de Anjou al Ungariei. Deși erau numeric inferioare și mai puțin echipate, forțele românești au reușit să obțină o victorie surprinzătoare, determinând retragerea armatei ungare.

Această victorie a avut implicații majore pentru evoluția Țării Românești. În primul rând, a marcat **sfârșitul suzeranității ungare și recunoașterea de facto a independenței Țării Românești**.

În prima jumătate a secolului al XV-lea, românii au avut un rol activ în cadrul relațiilor internaționale, participând la diverse acțiuni și evenimente de importanță majoră. Iată două dintre cele mai notabile acțiuni la care au participat românii în acest context:

1. Bătălia de la Grunwald (1410): Aceasta a fost una dintre cele mai mari bătălii din Evul Mediu și a avut loc între Cavalerii Teutoni și o alianță polono-lituaniană. Deși bătălia a avut loc în teritoriul actual al Poloniei, există surse care menționează că în rândurile armatei polono-lituaniene au luptat și trupe românești, sub comanda voievodului Moldovei, Alexandru cel Bun. Participarea trupelor moldovene la această bătălie demonstrează implicarea activă a Moldovei în alianțele regionale și în evenimentele majore ale epocii.

2. Campania cea lungă (1443-1444): Aceasta a fost o inițiativă militară majoră împotriva Imperiului Otoman, avându-l în frunte pe Iancu de Hunedoara, guvernatorul Transilvaniei și unul dintre cei mai importanți lideri militari ai vremii. Campania a avut ca scop oprirea avansului otoman în Europa Centrală și a inclus o serie de bătălii și asedii. Iancu de Hunedoara a reușit să unească forțele diferitelor state creștine, inclusiv ale Serbiei, Bosniei și Bulgariei, în această campanie. Rolul său de lider și strateg în această campanie a consolidat poziția Transilvaniei și a românilor în general în contextul relațiilor internaționale din acea perioadă.

În a doua jumătate a secolului al XV-lea, românii s-au implicat în mod decisiv în relațiile internaționale, în special în contextul amenințării otomane. Personal, consider că **implicarea românilor în lupta antiotomană a fost esențială** pentru păstrarea independenței și identității naționale. Un argument istoric care susține această afirmație este **Bătălia de la Vaslui din 1475**, unde Ștefan cel Mare, domnitorul Moldovei, a obținut o victorie remarcabilă împotriva otomanilor, demonstrând curajul și determinarea locuitorilor din Moldova de a-și apăra teritoriul și libertatea.

În concluzie, Evul Mediu a fost o perioadă definitivă pentru spațiul românesc, în care autonomiile locale, evenimentele istorice și relațiile internaționale au jucat un rol crucial în formarea și consolidarea statelor medievale românești. Această evoluție a pus bazele dezvoltării ulterioare a României ca națiune unită și independentă.

Examenul de bacalaureat național 2020. Varianta 6**SUBIECTUL I (30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:**

A. „Locuitorii celor două țări [Moldova și Țara Românească] știau [...] că alcătuiau unul și același popor, cu origine, limbă, religie, tradiții și cultură comune, că erau despărțiți doar prin granițe politice pe care nu ei le fixaseră, și [...] că românii din Transilvania făceau și ei parte din același popor, numai că aceștia [...] nu puteau participa la conducerea propriei țări. De aceea, conducătorii românilor au decis că primul pas trebuie făcut prin unirea celor două țări din afara arcului Carpaților [...]. În plan intern nu trebuia depus un efort prea mare, pentru că voința de unire era clară și se exprima răspicat prin partida națională [...]. Mai dificilă era convingerea marilor puteri în legătură cu nevoia de unire. Sarcina aceasta și-au luat-o în primul rând foștii revoluționari de la 1848, exilați în Occident de regimurile vechi revenite la putere, mai ales de cel de la București. Ei au format adevărate lobby-uri (grupuri de susținere) românești [...] în Anglia, Prusia, dar mai ales în Franța, la Paris. Nicolae Bălcescu, C. A. Rosetti, Dumitru Brătianu și alții erau membri în comitete democratice europene [...] și gândeau la o soartă mai bună a tuturor națiunilor europene.”

(I.A. Pop, Istoria ilustrată a românilor pentru tineri)

B. „Adunarea ad-hoc din Moldova și-a început lucrările la data de 4 octombrie 1857, iar cea din Țara Românească la 12 octombrie. Lucrările au fost dominate de unioniști - Mihail Kogălniceanu și Alexandru Ioan Cuza la Iași, C. A. Rosetti, frații Goleșcu și Dumitru Brătianu la București [...]. Ambele Adunări ad-hoc, cea din 19 octombrie din Moldova și cea din 21 octombrie din Țara Românească, au adoptat imediat rezoluții ce chemau la unire, la autonomie, neutralitate și garantarea colectivă a noii ordini de către puteri. Deputații doreau, de asemenea, să abordeze fără întârziere și alte chestiuni presante. În Moldova, ei s-au avântat într-o dezbatere vie în legătură cu organizarea politică și economică viitoare a țării [...]. Dezbaterile cu privire la problema agrară a scos în evidență o ruptură majoră în rândurile unioniștilor [...]. În [...] Țara Românească, aproape toți unioniștii [...] doreau să evite orice dezbatere serioasă a problemelor sociale și economice, pentru că erau [...] conștienți de deosebirile de vederi dintre ei în privința chestiunii agrare și a democratizării vieții politice și se temeau că o dezbinare în rândurile lor, în această etapă, ar fi putut împiedica înfăptuirea unirii.”

(K. Hitchens, România, 1774-1866)**Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:**

1. Numiți o mare putere precizată în sursa A. 2 puncte

2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la rezoluțiile Adunărilor ad-hoc din 1857. 2 puncte
3. Menționați două personalități politice la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că unioniștii doreau să evite o dezbatere a problemelor sociale și economice. 3 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
6. Prezentați alte două fapte istorice care au contribuit la formarea statului român, desfășurate în primele șase decenii ale secolului al XIX-lea, în afara celor precizate în sursele date. 6 puncte
7. Menționați o caracteristică a Constituției din 1866 adoptată în statul român. 4 puncte

Rezolvări:

1. Una dintre aceste mari puteri este **Franța**.
2. Din sursa B, o informație referitoare la rezoluțiile Adunărilor ad-hoc din 1857 este că ambele Adunări, atât cea din Moldova cât și cea din Țara Românească, **au adoptat rezoluții ce chemau la unire, la autonomie, neutralitate și garantarea colectivă a noii ordini de către puteri**.
3. Două personalități politice la care se referă atât sursa A, cât și sursa B sunt **C. A. Rosetti și Dumitru Brătianu**.
4. Litera corespunzătoare sursei care susține că unioniștii doreau să evite o dezbatere a problemelor sociale și economice este **B**.
5. O relație cauză-efect stabilită între două informații din sursa A este:
 - **Cauză:** *"(...)românii din Transilvania făceau și ei parte din același popor, numai că aceștia [...] nu puteau participa la conducerea propriei țări."*
 - **Efect:** *"De aceea, conducătorii românilor au decis că primul pas trebuie făcut prin unirea celor două țări din afara arcului Carpaților".*
6. Alte două fapte istorice care au contribuit la formarea statului român în primele șase decenii ale secolului al XIX-lea sunt:

1. Tratatul de la Adrianopol (1829): Acest tratat a încheiat Războiul Ruso-Turc (1828-1829) și a avut implicații semnificative pentru Țările Române. Prin prevederile sale, **Imperiul Otoman a recunoscut autonomia administrativă a Moldovei și Țării Românești**, deși ambele principate au rămas sub suzeranitatea otomană. De asemenea, tratatul a stabilit că trupele rusești se vor retrage din țăările române, dar **Rusia a obținut dreptul de a interveni în afacerile interne ale principatelor pentru a proteja instituțiile ortodoxe**. Portul Brăila a fost declarat port liber, iar **Dunărea a fost deschisă navigației internaționale**, sub supravegherea unei comisii europene. Aceste prevederi au contribuit la creșterea autonomiei și modernizării Țărilor Române.

2. Unirea Principatelor Dunărene (1859): Procesul de unire a început cu alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domnitor al Moldovei pe 5 ianuarie 1859 și apoi ca domnitor al Țării Românești pe 24 ianuarie 1859. Această dublă alegere a marcat **unirea de facto a celor două principate și nașterea statului român modern**.

7. O caracteristică a Constituției din 1866 adoptată în statul român este că aceasta a stabilit **forma de guvernământ monarhică-constituțională** pentru România. Aceasta a însemnat că puterea monarhului era limitată de legi și de o constituție, iar drepturile cetățenilor erau garantate. Aceasta a fost o etapă importantă în modernizarea și consolidarea statului român.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„După experiențe militare în Serbia, Croația și în Ducatul Milanului, Iancu de Hunedoara ajunge voievod al Transilvaniei în 1441, iar din 1446 și guvernator (regent) al Ungariei. [...] În 1442, voievodul înfrânge încercarea turcilor de a intra în Transilvania și obține o mare victorie asupra lor pe cursul superior al Ialomiței [...]. Între noiembrie 1443 și ianuarie 1444 întreprinde «o lungă campanie» contra otomanilor în Peninsula Balcanică, până la Adrianopol. Iancu de Hunedoara ia parte la bătălia de la Varna din 10 noiembrie 1444, pierdută de creștini [...].

Cea mai strălucită victorie obținută de Iancu de Hunedoara rămâne aceea de la Belgrad din 22 iulie 1456, victorie care, la trei ani după căderea Constantinopolului, va opri pentru 70 de ani înaintarea turcească spre centrul Europei. Cetatea este asediată între 4 și 21 iulie 1456. Turcii încearcă blocarea cetății și dinspre Dunăre, dar flota lor e înfrântă de flota lui Iancu de Hunedoara la 14 iulie, ceea ce îngăduie garnizoanei să primească întăriri. La 21-22 iulie sultanul pornește un asalt general care e

respins, și contraatacul condus de Iancu de Hunedoara îi pune pe fugă pe turci. [...] Victoria din 1456 contribuie la redresarea moralului Europei după căderea Constantinopolului. [...]

Eforturile lui Iancu de Hunedoara sunt continuate de Vlad Țepeș, domn al Țării Românești [...] În iarna din 1461-1462 atacă fortărețele turcești de la sud de Dunăre. [...] În 1462 refuză să mai plătească tribut Imperiului Otoman. Ca urmare, sultanul Mehmed II pătrunde cu o puternică armată în Țara Românească. [...] Vlad Țepeș, care nu avea suficiente forțe [...], preferă, în locul confruntării deschise, războiul de hărțuială, în care se dovedește iscusit.”

(I. Bulei, O istorie a românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți voievodul Transilvaniei precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. 2 puncte
3. Menționați domnul Țării Românești și o cauză a conflictului dintre acesta și otomani, la care se referă sursa dată. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile militare din perioada 1442-1444. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la bătălia de la Belgrad, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în secolul al XIV-lea sunt organizate instituții centrale în spațiul românesc extracarpatic. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

Subiectul II

Rezolvare:

1. Voievodul Transilvaniei precizat în sursa dată este **Iancu de Hunedoara**.
2. Sursa dată se referă la **secolul al XV-lea**.
3. Domnul Țării Românești la care se referă sursa dată este **Vlad Țepeș**. O cauză a conflictului dintre acesta și otomani este **refuzul său de a mai plăti tribut Imperiului Otoman**.

Tributul era o sumă de bani sau alte bunuri pe care un stat sau o entitate politică o plătea unei puteri superioare, adesea ca semn de supunere sau pentru a evita un conflict. Refuzul de a plăti tributul era adesea interpretat ca un act de rebeliune.

4. Din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile militare din perioada 1442-1444 sunt:

- În 1442, Iancu de Hunedoara **înfrânge încercarea turcilor de a intra în Transilvania** și obține o mare victorie asupra lor pe cursul superior al Ialomiței.
- Între noiembrie 1443 și ianuarie 1444, Iancu de Hunedoara **întreprinde «o lungă campanie» contra otomanilor în Peninsula Balcanică**, până la Adrianopol.

5. Punct de vedere referitor la bătălia de la Belgrad:

Bătălia de la Belgrad din 1456, condusă de Iancu de Hunedoara, a fost un moment crucial în istoria Europei, opunând avansarea otomană și consolidând moralul european după căderea Constantinopolului.

Informații selectate din sursă pentru a susține acest punct de vedere:

- **Cea mai strălucită victorie** obținută de Iancu de Hunedoara rămâne aceea de la **Belgrad din 22 iulie 1456**, victorie care, la trei ani după căderea Constantinopolului, va opri pentru 70 de ani înaintarea turcească spre centrul Europei.
- Victoria din 1456 contribuie la **redresarea moralului Europei** după căderea Constantinopolului.

6. În secolul al XIV-lea, în spațiul românesc extracarpatic, s-au consolidat și organizat structuri statale, având ca exemplu relevant **înființarea Țării Românești** sub conducerea lui Basarab I. **Datorită** nevoii de a avea o organizare centralizată în fața amenințărilor externe, precum invaziile tătarilor sau presiunile Regatului Ungar, Basarab I a reușit să unifice sub stăpânirea sa diversele teritorii ale Țării Românești. **Astfel**, acest fapt istoric subliniază că în secolul al XIV-lea, în spațiul extracarpatic, **au fost puse bazele instituțiilor centrale** care au contribuit la formarea și consolidarea statalității în Moldova și Țara Românească.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre Practici politice adoptat în România în secolul al XX-lea.

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre practici politice adoptate în România, în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea câte unui aspect referitor la Constituția României din 1923, respectiv la Constituția României din 1938;
- precizarea ideologiei totalitare impuse în România și prezentarea unei practici politice totalitare adoptate de statul român, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- menționarea a două prevederi ale Constituției statului român, adoptată în 1965;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice adoptate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Practici politice adoptate în România în secolul al XX-lea

Secolul al XX-lea a fost unul dintre cele mai tumultuoase și semnificative secole pentru România, caracterizat de schimbări politice majore și de evoluții în ceea ce privește structura constituțională și ideologică a țării.

În perioada interbelică, **Constituția României din 1923** a promovat **principiul separării puterilor în stat** și a **garantat drepturi și libertăți ale cetățenilor**. Aceasta a fost o reflecție a aspirațiilor democratice ale României Mari și a reprezentat un pas important în consolidarea statului de drept. Cu toate acestea, contextul politic internațional și intern a condus la adoptarea **Constituției din 1938**, care a legitimat **regimul autoritar impus de Carol al II-lea** și a anulat separarea puterilor în stat, **consolidând puterea regelui**.

În ceea ce privește ideologia totalitară, România a adoptat **comunismul** după cel de-al Doilea Război Mondial. O **practică politică totalitară** adoptată în această perioadă a fost **interzicerea pluripartidismului** prin adoptarea **Constituției din 1948**, care a consacrat puterea Partidului Comunist și a eliminat orice formă de opoziție. Această constituție a marcat începutul unei perioade de represiune și cenzură, în care **drepturile și libertățile individuale au fost grav restrânse**.

Eliminarea oricărei forme de opoziții a însemnat încarcerarea opozițanților politici în închisori, cele mai cunoscute fiind cele de la Sighet și Râmnicu Sărat.

În 1965, o nouă constituție a fost adoptată, reflectând schimbările politice și ideologice ale regimului comunist. Două dintre prevederile sale semnificative sunt faptul că **România a fost declarată republică socialistă** și că **Partidul Comunist Român a fost proclamat ca forța conducătoare a societății.**

În ultimul deceniu al secolului al XX-lea, România, sub conducerea lui Nicolae Ceaușescu, a adoptat **practici politice extrem de restrictive**, având ca obiectiv principal achitarea datoriei externe. **Pentru a atinge acest scop**, Ceaușescu a impus măsuri drastice de austeritate, ceea ce a condus la **severe privațiuni pentru populație**, inclusiv limitări la alimente, electricitate și alte resurse esențiale. Consideră că **această politică** a generat un profund disconfort și nemulțumire în rândul cetățenilor. **Ca argument istoric**, aceste măsuri de austeritate, combinate cu opresiunea politică, au fost catalizatorul revoltei populare, care a culminat cu Revoluția din 1989, eveniment ce a pus capăt regimului comunist și a dictaturii lui Ceaușescu.

În concluzie, **secolul al XX-lea a fost un secol de transformări majore pentru România, trecând de la monarhie, la regim autoritar, la comunism și, în cele din urmă, la democrație.** Aceste schimbări au avut un impact profund asupra societății românești și au modelat evoluția țării în direcția în care se îndreaptă astăzi.

Examenul național de bacalaureat 2021. Varianta 2

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În deceniile patru și cinci ale secolului al XIX-lea, diferitele societăți și organizații revoluționare din Moldova, Țara Românească și Transilvania au încercat să ofere soluții concrete rezolvării problemelor fundamentale ale națiunii române [...]. Treptat, s-a generalizat convingerea că singura cale de rezolvare a acestora [...] era tactica insurecțională, revoluționară. Prin circulația intelectualilor de o parte și de alta a Carpaților, problemele globale ale națiunii au intrat în conștiința publică. Ca urmare, în primăvara anului 1848, [...] elita românească era pregătită ideologic să declanșeze o acțiune generală de eliberare socială și națională. [...] Deși Revoluția de la 1848-1849 a fost o manifestare a întregii națiuni române, datorită condițiilor specifice din fiecare provincie ea nu a izbucnit simultan și nici nu a cunoscut [...] desfășurări identice. Regimul personal al domnului Mihail Sturdza și vecinătatea Rusiei nu au favoriza declanșarea unei insurecții generale în Moldova. Revoluția a debutat la Iași în data de 27 martie 1848, printr-o adunare destul de modestă. [...] Documentul a fost intitulat Petiția proclamațiune a boierilor și notabililor Moldovei, un rol important în definitivarea lui având poetul Vasile Alecsandri.“

(I. A. Pop, I. Bolovan, Istoria României)

B. „Spre deosebire de evenimentele din Moldova de la sfârșitul lunii martie, în Țara Românească s-a desfășurat o revoluție în înțelesul propriu al cuvântului, care avea să dureze un răstimp de trei luni, pe plan intern ea dovedindu-se victorioasă, numai intervenția armată străină ducând în cele din urmă la sfârșitul ei. [...] La 9 iunie 1848 revoluția se declanșează la Islaz [...], formându-se primul guvern revoluționar [...]. Se lansează aici principalul document [...] al revoluției, Proclamația de la Islaz [...].

Câteva importante prevederi vizau reorganizarea vieții de stat: instituirea unei domnii radical schimbate, cu «domn responsabil ales pe 5 ani din toate stările societății» [...], responsabilitatea miniștrilor, modernizarea administrației [...]. În domeniul drepturilor și libertăților cetățenești se prevedeau: desființarea rangurilor și privilegiilor; egalitatea de drepturi politice; egalitatea la plata impozitelor; desființarea cenzurii; dreptul la cuvânt și la întruniri [...]. O deosebită importanță avea [...] emanciparea țăranilor clăcași și împrăștierea lor cu pământ, cu despăgubire. Era [...] o prevedere care viza unele dintre problemele majore ale revoluției, problema agrară, de a cărei rezolvare depindea în mare măsură atragerea țăranimii în revoluție și, într-un fel, soarta revoluției.“

(N. Isar, Istoria modernă a românilor: 1774/1784-1918)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul precizat în sursa A. 2 puncte
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la problema agrară. 2 puncte
3. Menționați două spații istorice precizate atât în sursa A, cât și în sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că programul revoluționar conține prevederi referitoare la reorganizarea domniei. 3 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
6. Prezentați două fapte istorice desfășurate de România în relațiile internaționale din deceniile opt-nouă ale secolului al XIX-lea. 6 puncte
7. Menționați o asemănare între două acțiuni politice la care participă românii în anul 1918. 4 puncte

Rezolvare Subiectul I

1. Domnitorul precizat în sursa A este **Mihail Sturdza**.
2. Din sursa B, o informație referitoare la problema agrară este **emanciparea țăranilor clăcași și împrăștierea lor cu pământ, cu despăgubire**.

Clăcașii erau țăranii care lucrau pământul boierilor fără a-l deține. Emanciparea lor însemna eliberarea de sub această formă de servitute și acordarea unor drepturi asupra pământului pe care îl lucrau.

3. Două spații istorice precizate atât în sursa A, cât și în sursa B sunt **Moldova și Țara Românească**.
4. Litera corespunzătoare sursei care susține că programul revoluționar conține prevederi referitoare la reorganizarea domniei este **B**.

5. O relație cauză-efect din sursa A este:

- **Cauză:** Prin circulația intelectualilor de o parte și de alta a Carpaților, problemele globale ale națiunii au intrat în conștiința publică.
- **Efect:** Ca urmare, în primăvara anului 1848, elita românească era pregătită ideologic să declanșeze o acțiune generală de eliberare socială și națională.

6. Două fapte istorice desfășurate de România în relațiile internaționale din deceniile opt-nouă ale secolului al XIX-lea sunt:

- **Participarea României la Războiul de Independență (1877-1878):** România s-a aliat cu Rusia împotriva Imperiului Otoman, ceea ce a dus la recunoașterea independenței sale la sfârșitul războiului.
- **Aderarea României la Tripla Alianță în 1883:** România a intrat în această alianță militară alături de Germania, Austro-Ungaria și Italia, ca o măsură de securitate împotriva posibilelor amenințări din partea Rusiei.

7. O asemănare între două acțiuni politice la care participă românii în anul 1918 este că decid **unirea fiecărei provincii cu România**. Fie că vorbim despre Unirea Basarabiei, Bucovinei sau a Transilvaniei, toate aceste acțiuni au avut ca rezultat **extinderea teritorială a României și consolidarea statului național unitar**.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Pentru a marca venirea la putere a primului guvern comunist, la 6 martie 1948 a fost publicată Constituția Republicii Populare Române, aprobată în unanimitate de Adunarea Națională la 13 aprilie 1948. Ea prevedea că «întreaga putere în stat vine de la popor și aparține poporului», prin Marea Adunare și prin consiliile populare. Marea Adunare Națională era «organul suprem al autorității de stat», emitea legi, declara război și încheia pace. Prezidiul și Consiliul de Miniștri erau responsabile numai în fața Marii Adunări Naționale. [...] Prima decizie majoră a Marii Adunări Naționale a fost naționalizarea industriei, transportului, asigurărilor și sistemului bancar la 11 iunie 1948. Având drept scop lipsirea opoziției politice de sprijin economic, dar mai ales concentrarea resurselor economice în mâinile Partidului Comunist Român, naționalizarea fusese pregătită din vreme. Încă de la preluarea controlului asupra Ministerului

Industriilor, din decembrie 1945, prin intermediul comisiilor de refacere economică și al recensământului concentrării întreprinderilor, Partidul Comunist Român a ținut să aibă o imagine completă asupra economiei românești. Mai mult, încă de la 28 decembrie 1946, [...] Banca Națională a României a fost naționalizată, instaurându-se proprietatea și controlul direct al statului asupra tuturor instituțiilor naționale de credit. [...]

În august 1948 a venit și rândul învățământului. Toate școlile administrate de culte, precum și cele aflate în proprietatea statelor străine au fost închise [...]. Reforma radicală a instituțiilor de învățământ

a însemnat și epurarea drastică a corpului profesoral, mai ales a celui universitar. Începând cu anul 1948, sute de intelectuali, mai cu seamă, specialiști ai științelor umaniste, au fost înlăturați din învățământ, pentru ca apoi să li se însceze o serie de procese.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. 2 puncte
3. Menționați legea fundamentală a României și o prevedere a acesteia, precizate în sursa dată. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la învățământ. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la măsurile adoptate în domeniul conomic, în perioada 1945-1948, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în România între anii 1990-2000 are caracter democratic. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

Rezolvare Subiectul al II-lea

1. Formațiunea politică precizată în sursa dată este **Partidul Comunist Român**.
2. Secolul la care se referă sursa dată este **secolul al XX-lea**.
3. Legea fundamentală a României precizată în sursa dată este **Constituția Republicii Populare Române**. O prevedere a acesteia este că **«întreaga putere în stat vine de la popor și aparține poporului», prin Marea Adunare și prin consiliile populare**.
4. Din sursa dată, **două informații referitoare la învățământ sunt**:
 - Toate școlile administrate de culte, precum și cele aflate în proprietatea statelor străine au fost închise.
 - Reforma radicală a instituțiilor de învățământ a însemnat și epurarea drastică a corpului profesoral, mai ales a celui universitar.

5. Punct de vedere referitor la măsurile adoptate în domeniul economic, în perioada 1945-1948:

*Măsurile adoptate în domeniul economic în perioada 1945-1948 au avut ca scop **consolidarea puterii Partidului Comunist Român** prin centralizarea resurselor economice și eliminarea oricărei forme de opoziție economică.*

- **Informație 1:** Prima decizie majoră a Marii Adunări Naționale a fost naționalizarea industriei, transportului, asigurărilor și sistemului bancar la 11 iunie 1948.

- **Informație 2:** Banca Națională a României a fost naționalizată, instaurându-se proprietatea și controlul direct al statului asupra tuturor instituțiilor naționale de credit.

6. Argumentație:

*O practică politică utilizată în România între anii 1990-2000 care are caracter democratic este **organizarea de alegeri libere și corecte**.*

- **Fapt istoric relevant:** În 1996, România a organizat alegeri prezidențiale și parlamentare în care opoziția, reprezentată de Emil Constantinescu și Convenția Democrată Română, a câștigat în fața candidatului PSD (fostul FSN), Ion Iliescu. Acest lucru demonstrează că România a avut un sistem electoral funcțional care a permis **alternanța la putere**, un principiu de bază al democrației.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre spațiul românesc în Evul Mediu și la începuturile modernității

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în Evul Mediu și la începuturile modernității, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni prin care românii participă la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIV-lea – prima jumătate a secolului al XV-lea;
- menționarea a două consecințe ale acțiunilor desfășurate de români în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XV-lea;
- precizarea unei instituții politice centrale din spațiul românesc extracarpatic și prezentarea unui fapt istoric la care participă românii în secolele al XVI-lea – al XVII-lea, în cadrul relațiilor internaționale;
- formularea unui punct de vedere referitor la o instituție politică centrală din spațiul românesc est-carpatic în secolul al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Subiectul III Eseu despre spațiul românesc în Evul Mediu și la începuturile modernității

În Evul Mediu și la începuturile modernității, spațiul românesc a fost martorul unor evenimente și transformări semnificative, care au avut un impact profund asupra dezvoltării sale istorice și politice. Această perioadă a fost marcată de **implicarea activă a românilor în relațiile internaționale**, precum și nașterea **instituțiilor politice centrale** care au jucat un rol esențial în configurarea destinului națiunii.

În a doua jumătate a secolului al XIV-lea și prima jumătate a secolului al XV-lea, românii au participat activ la relațiile internaționale prin diverse acțiuni.

Un exemplu notabil este **Tratatul de la Brașov din 1395**, încheiat între Mircea cel Bătrân și regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, care a avut ca scop stabilirea unor alianțe împotriva expansiunii otomane.

Un alt moment de referință este **cruciada de la Nicopole din 1396**, în care forțele creștine, inclusiv trupele românești conduse de Mircea cel Bătrân, au încercat să oprească avansul otoman, deși fără succes.

Aceste acțiuni au avut consecințe semnificative pentru spațiul românesc. Una dintre cele mai importante a fost **menținerea autonomiei Țărilor Române** în fața presiunii otomane, permițându-le să **nu fie transformate în pașalâcuri**. O altă consecință a fost **plata tributului către Imperiul Otoman**, după ce Țările Române au intrat sub **suzeranitatea Semilunei**.

În secolele al XVI-lea și al XVII-lea, o instituție politică centrală din spațiul românesc extracarpatic a fost **domnia**. Aceasta reprezenta **autoritatea supremă în stat** și avea puteri extinse în domeniul legislativ, executiv și judecătoresc.

Un fapt istoric relevant din această perioadă este **Tratatul între împăratul Rudolf al II-lea și Mihai Viteazul, încheiat la Mănăstirea Dealu**. Domnul Țării Românești recunoaște suveranitatea împăratului Rudolf al II-lea al Imperiului Habsburgic, iar acesta din urmă se obliga să-i asigure domnului Tarii Romanesti subsidii pentru întreținerea armatei și recunoaște caracterul ereditar al domniei.

În secolul al XVIII-lea, în spațiul românesc est-carpatic, o instituție politică centrală a fost **domnia**. Domnitorii au încercat să-și păstreze supremația în fața boierilor care, uneori, doreau să-și subordoneze această instituție. Pentru a reuși acest lucru, au încercat chiar să imprime un caracter ereditar conducerii principatului.

Un argument istoric care susține această afirmație este **participarea lui Dimitrie Cantemir**, domn al Moldovei, **la relațiile internaționale din această perioadă**. Cantemir a fost un aliat al țarului Rusiei, Petru cel Mare, în războiul împotriva otomanilor (bătălia de la Stănilești - 1711).

În concluzie, spațiul românesc în Evul Mediu și la începuturile modernității a fost profund influențat de relațiile internaționale și de instituțiile politice centrale. Această perioadă a pus bazele formării statului român modern și a consolidat identitatea națională a românilor.

Examenul național de bacalaureat 2022. Varianta 1**SUBIECTUL I (30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „De îndată ce a devenit clar că partidele comuniste nu urmau să câștige puterea prin alegeri cu adevărat libere, intimidarea, infiltrările și presiunile, pentru asigurarea dominației prin alte mijloace, au devenit inevitabile. Însă toate acestea nu puteau decât să adâncească separarea față de acele zone ale continentului care nu căzuseră sub dominația sovietică. Un fapt important a fost acela că partidele comuniste nu erau îndeajuns de populare încât să obțină sprijin majoritar la alegerile libere din Europa de Vest. În plus, pe măsură ce practicile de acaparare a puterii în Europa de Est [...] au devenit ținte ușoare pentru criticile [...] partidelor politice anticomuniste și ale Alianților occidentali, susținerea comunismului a scăzut tot mai mult în cea mai mare parte a Europei de Vest. Divizarea [Europei] a fost inevitabilă. Premisele existau încă de la început, din 1945, într-o primă instanță fiind vorba despre nevoia sovieticilor de o zonă [...] alcătuită din state-satelit aflate sub conducere comunistă [...]. Această stare de fapt a fost consolidată în 1947, când Stalin a refuzat oferta de ajutor a americanilor, care urma să dea un impuls reconstrucției Europei, liderul sovietic insistând asupra faptului că Europa de Est avea să urmeze o cu totul altă cale – sub dominația Uniunii Sovietice.”

(I. Kershaw, Drumul spre iad. Europa, 1914-1949)

B. „Precaut ca de obicei și în relații încă bune cu puterile occidentale, Stalin [...] a favorizat formarea guvernelor «de uniune națională» [...]. Înainte de sfârșitul războiului sau imediat după aceea, fiecare țară din Europa de Est avea un asemenea guvern de coaliție. [...] În fiecare guvern de coaliție [...] comuniștii încercau să dețină ministerele-cheie: Ministerul de Interne [...], Ministerul Justiției [...], Ministerul Agriculturii [...].

Impunerea puterii sovietice în Europa de Est reflectă un parcurs comun tuturor țărilor din zonă. Calculele lui Stalin nu țineau cont de specificul național. Acolo unde comuniștii puteau spera să dobândească puterea prin mijloace legale sau aparent legale, Stalin nu avea nimic împotrivă, cel puțin până în toamna anului 1947. [...] Intervenția sovietică a fost mai puternică în Bulgaria și România – pe de o parte, fiindcă ambele țări fuseseră în război împotriva Uniunii Sovietice, iar pe de altă parte, fiindcă mișcarea comunistă locală era slabă, dar mai ales pentru că poziția geografică le sortea inevitabil dominației sovietice în Europa.”

(T. Judt, Epoca postbelică: o istorie a Europei de după 1945)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o instituție politică precizată în sursa B. 2 puncte
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la evenimentul din anul 1947. 2 puncte
3. Menționați liderul politic și un spațiu istoric precizate atât în sursa A, cât și în sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că partidele comuniste recurg la presiuni și intimidări pentru asigurarea dominației politice. 3 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
6. Prezentați două fapte istorice din politica internă a României, desfășurate în perioada 1948-1962. 6 puncte
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate în perioada național-comunismului, în România. 4 puncte

Subiectul I

1. Guvernul de coaliție sau guvernul de uniune națională este o instituție politică menționată în sursa B.

2. Din sursa A, informația referitoare la evenimentul din anul 1947 este că **Stalin a refuzat oferta de ajutor a americanilor, care urma să dea un impuls reconstrucției Europei.**
3. Liderul politic menționat atât în sursa A, cât și în sursa B este **Stalin**. Spațiul istoric menționat în ambele surse este **Europa de Est**.
4. Litera corespunzătoare sursei care susține că partidele comuniste recurg la presiuni și intimidări pentru asigurarea dominației politice este **A**.
5. **O relație cauză-efect din sursa B este:**

Cauză: *”fiindcă ambele țări (Bulgaria și România) fuseseră în război împotriva Uniunii Sovietice”.*

Efect: *”Intervenția sovietică a fost mai puternică în Bulgaria și România”.*

6. Două fapte istorice din politica internă a României, desfășurate în perioada 1948-1962 sunt:

- **Adoptarea Constituției din 1948:** Aceasta a consfințit instaurarea regimului comunist în România, eliminând monarhia și proclamând Republica Populară Română.

- **Colectivizarea agriculturii:** A fost un proces prin care terenurile agricole au fost confiscate de la proprietarii individuali și au fost organizate în colective agricole controlate de stat. Acest proces a avut consecințe dramatice pentru țărani și a schimbat structura agrară a țării.

7. O asemănare între două practici politice utilizate în perioada național-comunismului, în România este **promovarea cultului personalității**. Atât Gheorghiu-Dej, cât și Ceaușescu, lideri ai României în această perioadă, au promovat cultul personalității, prezentându-se ca eroi naționali și lideri indispensabili ai națiunii. Aceasta a fost o tehnică utilizată pentru a consolida puterea și a controla populația.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În persoana [...] lui Dimitrie Cantemir (1710-1711), Poarta [Imperiul Otoman] spera să fi găsit un domn potrivit cu noile vremuri. Imediat după ocuparea tronului Moldovei, Dimitrie Cantemir a încercat să pună capăt luptelor dintre grupările boierești [...], a înnoit Sfatul Domnesc, în care a introdus persoane care-i împărtășeau opiniile. [...] Deciziile luate în Sfatul Domnesc au fost, în general, favorabile micii boierimi; marea boierime i s-a arătat ostilă. [...]

Pe plan extern, [...] Dimitrie Cantemir s-a îndreptat către Rusia lui Petru cel Mare. [...] Tratatul moldo-ruse s-au încheiat în aprilie 1711 prin Tratatul de la Luțk. Prevederile acestuia, cuprinse în 16 articole, reglementau viitorul statut al țării față de Rusia și pe acela al domnului față de boieri. Moldova urma să se alăture luptei antiotomane, iar în orașele și cetățile moldovene urmau să fie instalate trupe rusești; țara era pusă sub protecția țarului, domnia urmând a deveni ereditară în familia Cantemireștilor. [...] Tratatul a fost păstrat secret până la declanșarea operațiunilor de război, din mai 1711 [...]. Trupele rusești, inferioare numeric celor turcești, [...] au trecut prin mari dificultăți. Țarul a fost nevoit să inițieze tratative de pace cu turcii. Acestea au fost finalizate la 23 iulie 1711 [...]. Ca urmare, trupele țariste și-au început retragerea din Moldova. Alături de ele a părăsit țara și Dimitrie Cantemir [...].

Regimul fanariot a fost inaugurat după înfrângerea armatelor țarului Petru I și a domnului moldovean la Stănilești (1711) [...]. Turcii l-au instalat în fruntea Moldovei pe Nicolae Mavrocordat (1711-1715). Același domn avea să deschidă seria «domniilor fanariote» și în Țara Românească. [...]

Învestirea și numirea domnului de către sultan evidențiază degradarea statutului domniei față de secolele anterioare, integrarea sa în sistemul administrativ otoman. [...] În «veacul fanariot», domnia a fost extrem de instabilă [...], în general, domniile au fost scurte, de unul sau cel mult doi ani.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul condus de Dimitrie Cantemir, precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele descrise în sursa dată. 2 puncte
3. Menționați domnul fanariot și o caracteristică a domniei în „veacul fanariot”, la care se referă sursa dată. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la politica internă din timpul domniei lui Dimitrie Cantemir. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la prevederile Tratatului de la Luțk, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii participă la acțiuni militare desfășurate în secolele al XV-lea – al XVI-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

Răspunsuri:

1. Statul condus de Dimitrie Cantemir, precizat în sursa dată, este **Moldova**.
2. Evenimentele descrise în sursa dată se desfășoară în secolul al **XVIII-lea**.
3. Domnul fanariot la care se referă sursa dată este **Nicolae Mavrocordat**. O caracteristică a domniei în „veacul fanariot” este faptul că **domniile au fost scurte, de unul sau cel mult doi ani**.
4. Două informații referitoare la politica internă din timpul domniei lui Dimitrie Cantemir sunt:
 - **A încercat să pună capăt luptelor dintre grupările boierești**. Aceasta indică eforturile lui Cantemir de a stabili situația politică internă și de a reduce conflictele dintre diferitele facțiuni boierești.

- **A înnoit Sfatul Domnesc, în care a introdus persoane care-i împărtășeau opiniile.** Acest lucru arată că Cantemir a încercat să creeze un guvern aliat și să promoveze o viziune politică unitară.

5. Punct de vedere referitor la prevederile Tratatului de la Luțk: **Prevederile Tratatului de la Luțk reflectă dorința Moldovei de a se alia cu Rusia pentru a contracara influența otomană și de a asigura o stabilitate politică internă.**

- **Informație 1: Moldova urma să se alăture luptei antiotomane.** Aceasta arată că Moldova căuta aliați puternici pentru a se opune dominației otomane.

- **Informație 2: Domnia urmând a deveni ereditară în familia Cantemireștilor.** Aceasta indică dorința de a asigura o continuitate politică și de a evita instabilitatea cauzată de schimbările frecvente de domnie.

6. În secolele al XV-lea – al XVI-lea, românii au fost activi pe scena militară, având ca exemplu semnificativ **bătăliile purtate de voievodul Țării Românești, Vlad Țepeș, împotriva expansiunii otomane.**

Datorită poziționării geografice a Țării Românești, aceasta a devenit un punct strategic în calea avansului Imperiului Otoman spre Europa Centrală.

Astfel, în iunie 1462, Vlad Țepeș a lansat un **atac surpriză asupra taberei otomane lângă Târgoviște**, încercând să îl asasineze pe sultanul Mehmed al II-lea. Deși nu a reușit să îl ucidă pe sultan, atacul a avut un impact semnificativ asupra moralului trupelor otomane și a demonstrat abilitățile tactice ale lui Vlad. **Prin urmare**, acest fapt istoric evidențiază **implicarea activă a românilor în acțiuni militare din secolele al XV-lea – al XVI-lea.**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre Evoluția spațiului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în primele două decenii ale secolului al XX-lea

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția spațiului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în primele două decenii ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric desfășurat de români în perioada 1851-1859 și menționarea a două specte referitoare la acesta;

- menționarea a două măsuri adoptate de statul român în plan intern, între anii 1862-1870;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat de România în contextul „crizei orientale” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea statului român în relațiile internaționale din primele două decenii ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Evoluția spațiului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în primele două decenii ale secolului al XX-lea

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în primele două decenii ale secolului al XX-lea, spațiul românesc a cunoscut transformări semnificative, atât în plan intern, cât și în relațiile externe.

Unul dintre cele mai importante evenimente din perioada 1851-1859 a fost **dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza** ca domn al Moldovei și al Țării Românești. Această alegere a avut loc în cadrul adunărilor electiv organizate la Iași și la București. Două aspecte esențiale legate de acest fapt sunt:

1. Această dublă alegere a reprezentat un pas crucial către **unirea Moldovei cu Țara Românească**, consolidând ideea de națiune română unită.
2. Alegerea lui Cuza ca domnitor în ambele principate **s-a realizat în mod separat**: prima dată în Moldova pe 5 ianuarie și apoi în Țara Românească pe 24 ianuarie.

În plan intern, între anii 1862-1870, statul român a adoptat măsuri semnificative pentru modernizarea și consolidarea instituțională. Două dintre aceste măsuri sunt:

1. **Adoptarea Legii rurale** care a vizat reforma agrară și împroprietărirea țăranilor, asigurând astfel o bază economică solidă pentru dezvoltarea României.
2. **Adoptarea Constituției din 1866**, care a stabilit principiile fundamentale ale statului român, garantând drepturile și libertățile cetățenilor.

În contextul „crizei orientale” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, România a jucat un rol activ, cel mai notabil fiind **proclamarea independenței României** în 1877. Aceasta a avut loc în

contextul participării României la **războiul ruso-otoman**, unde armata română a avut contribuții semnificative la victoriile aliaților, culminând cu asediul și cucerirea redutei Grivița.

După încheierea războiului, **prin Tratatul de la San Stefano**, România a fost recunoscută ca stat independent. Cu toate acestea, tratatul a fost revizuit la **Congresul de la Berlin**, unde **independența României a fost confirmată oficial** de marile puteri europene, dar **cu condiția cedării sudului Basarabiei către Rusia în schimbul Dobrogei**.

În primele două decenii ale secolului al XX-lea, România și-a consolidat poziția pe scena internațională. Personal, consider că **implicarea statului român în relațiile internaționale** din această perioadă a avut consecințe favorabile pentru România. Un argument istoric care susține această afirmație este **intrarea României în Primul Război Mondial** alături de **Antanta în 1916**, care a culminat cu **Marea Unire** din 1918, un moment definitoriu în istoria națională, când **Transilvania, Bucovina și Basarabia s-au unit cu Regatul României**.

În concluzie, evoluția spațiului românesc în perioada menționată a fost marcată de evenimente și decizii care au contribuit la formarea și consolidarea statului național unitar român. Această evoluție reflectă aspirațiile și luptele românilor pentru libertate, independență și unitate națională.

Examenul național de bacalaureat 2023. Varianta 1**SUBIECTUL I (30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:**

A. „De la jumătatea secolului al XVI-lea [...] suzeranitatea otomană devine mai apăsătoare, iar obligațiile față de sultan sporesc. [...] Controlul Imperiului Otoman, extins în toată Peninsula Balcanică până la Dunărea Mijlocie, sporea sentimentul de nesiguranță al popoarelor din această regiune. Totuși, românii, conștienți de soarta grea a grecilor, bulgarilor, albanezilor, sârbilor, croaților, ungarilor etc., ocupați de otomani, au continuat rezistența și au menținut statutul de autonomie a țărilor lor. Deși au plătit tribut și alte dări turcilor, deși li s-a îngrădit politica externă, trebuind să cedeze sultanului unele dintre teritoriile lor, românii și-au menținut statele cu domni proprii, turcilor fiindu-le interzis să se așeze stabil în ele și să aibă pământuri acolo, să facă politică de atragere la islam a creștinilor și să clădească moschei. [...]

În primele decenii ale secolului al XVI-lea, domnii Țării Românești și Moldovei au dus o politică de alianțe antiotomane, deși continuau lungi perioade de timp să plătească tribut turcilor. [...] Domnii Moldovei, de la Petru Rareș până la Ion Vodă și Aron Vodă [...] au avut o politică antiotomană activă, cu rezistențe armate și cu bătălii sângeroase.”

(I. A. Pop, Istoria ilustrată a românilor pentru tineri)

B. „Transformarea Transilvaniei în Principat autonom sub suzeranitatea Porții [Imperiul Otoman] a însemnat o grea lovitură dată Habsburgilor, pentru care potențialul economic al acestei provincii reprezenta o puternică atracție. În același context, poziția Principatului între otomani și Habsburgi conferea, din punct de vedere militar și strategic, un considerabil avantaj pentru cel care îl controla. Prin urmare, stăpânirea noului Principat autonom a constituit o preocupare constantă a politicii externe a celor două imperii. În timpul principelui Ioan Sigismund, Transilvania a devenit teatrul unor confruntări acerbe, care s-au redeschis după moartea sultanului Süleyman Magnificul (1566). Habsburgii vor relua disputa, mai ales datorită faptului că, după epoca sultanului Süleyman, Imperiul Otoman a intrat într-o fază staționară. [...] Pacea încheiată la 21 februarie 1568, cu o durată de 8 ani, confirmă slăbiciunile otomane. Împăratul păstra în stăpânirea sa Ungaria apuseană, Dalmația, Croația și Slovenia, în timp ce Ioan Sigismund și domnitorii Țării Românești și Moldovei își mențineau controlul asupra teritoriilor aflate efectiv în posesia lor.”

(I. A. Pop, T. Năgler, M. András, Istoria Transilvaniei)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți Principatul autonom precizat în sursa B. 2 puncte
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la politica externă a domnilor români. 2 puncte
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că popoarele balcanice sunt ocupate de otomani. 3 puncte
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 7 puncte
6. Prezentați alte două fapte istorice la care participă românii în secolul al XVI-lea, în afara celor precizate în sursele A și B. 6 puncte
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de români în relațiile internaționale din secolele al XVII-lea – al XVIII-lea. 4 puncte

Subiectul I

Rezolvare:

1. Principatul autonom precizat în sursa B este **Transilvania**.
2. Din sursa A, o informație referitoare la politica externă a domnilor români este că **domnii Țării Românești și Moldovei au dus o politică de alianțe antiotomane**, deși au continuat să plătească tribut turcilor pentru lungi perioade de timp.
3. Cele **două spații istorice** la care se referă atât sursa A, cât și sursa B sunt **Țara Românească și Moldova**.
4. Litera corespunzătoare sursei care susține că popoarele balcanice sunt ocupate de otomani este **A**.
5. O relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B este:
 - **Cauză:** *”după epoca sultanului Süleyman, Imperiul Otoman a intrat într-o fază staționară”.*
 - **Efect:** *”Pacea încheiată la 21 februarie 1568, cu o durată de 8 ani, confirmă slăbiciunile otomane”.*
6. Alte două fapte istorice la care participă românii în secolul al XVI-lea, în afara celor precizate în sursele A și B sunt:

-**Bătălia de la Călugăreni** (1595) dintre Mihai Viteazul și armata otomană. Oastea munteană de 10.000 de oameni, condusă de Mihai Viteazul, întărită cu 6.000 de ardeleni trimiși de Sigismund Báthory, a încercat să oprească oastea otomană invadatoare condusă de Sinan Pașa, al cărei obiectiv era transformarea Țării Românești în pašalâc. Operațiunea lui Mihai nu a reușit, ea fiind urmată de ocuparea Bucureștiului de către turci și de retragerea tactică a lui Mihai în munți. Ulterior, întărit cu o armată mai mare, Mihai avea să-i îndepărteze pe otomani, învingându-i decisiv în bătălia de la Giurgiu, la mijlocul lunii octombrie 1595.

- **Unirea realizată de Mihai Viteazul** în 1600, când acesta a reușit să unească pentru scurt timp Țara Românească, Transilvania și Moldova sub conducerea sa. Unirea nu a durat decât până în 18 septembrie 1600, când Mihai a fost învins la Mirăslău de trupele generalului italian Gheorghe Basta. După ce oastea sa a fost înfrântă și de polonezi împreună cu moldovenii conduși de Ieremia Movilă, la Bucov, în Prahova, Mihai a cerut ajutorul Împăratului Rudolf al II-lea, arhiduce de Austria. După primele succese care l-au readus la putere în Transilvania și în Țara Românească, a fost ucis la Turda din ordinul generalului Basta în august 1601.

7. O asemănare între două acțiuni desfășurate de români în relațiile internaționale din secolele al XVII-lea – al XVIII-lea este **rezistența constantă împotriva expansiunii otomane**. Atât în secolul al XVII-lea, cât și în secolul al XVIII-lea, **domnii români au organizat și participat la numeroase bătălii și campanii împotriva otomanilor**, încercând să protejeze teritoriile lor și să mențină autonomia față de Imperiul Otoman.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În august 1857, la Osborne, Napoleon al III-lea și regina Victoria au acceptat un compromis în problema românească: Franța renunța să mai susțină unirea deplină a Principatelor sub un prinț străin, iar Anglia și-a dat acordul pentru anularea alegerilor falsificate din Moldova și organizarea altora noi. [...]

În luna octombrie 1857, s-au deschis la București și Iași cele două Adunări ad-hoc, care [...] aveau însă prerogative limitate. Ele au fost create de marile puteri doar pentru a afla opinia poporului român față de unire. Totuși, Adunările ad-hoc au votat cu entuziasm declarații de unire a Moldovei cu Țara Românească, avansând și numele viitorului stat suveran (România), precum și dorința de instaurare a unei monarhii ereditare străine. [...] După negocieri și compromisuri, [...] în 1858, a fost semnată Convenția de la Paris [...]. Convenția prevedea că noul stat se va numi Principatele Unite ale Moldovei

și Țării Românești, va avea doi domni pământenii, două capitale, două guverne și două foruri legislative distincte. [...] Armatele celor două țări erau puse sub comandă unică, iar la Focșani se înființau o Comisie Centrală și o Înalță Curte de Casație care să elaboreze legi comune, să conducă în viitor la o uniformizare legislativă și administrativă. Convenția nu interzicea în mod expres unirea deplină, lăsând pe seama poporului român să găsească soluția cea mai potrivită. [...] În conformitate cu prevederile Convenției de la Paris, în Principate au fost constituite comisii provizorii [...] având sarcina de a asigura formarea adunărilor electivă, care urmau să desemneze cei doi domnitori. [...] La Iași, capitala Moldovei, a fost ales domnitor Al. I. Cuza, cu unanimitatea deputaților prezenți. [...] La București, [...] ideea alegerii aceluiași domnitor – și ca urmare a lipsei de precizie a Convenției de la Paris, care nu interzicea explicit alegerea aceleiași persoane ca domnitor în cele două Principate – a căpătat susținere [...]. Urmarea a fost alegerea lui Al. I. Cuza cu unanimitate de voturi.”

(I. Bolovan, I. A. Pop, Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul român precizat în sursa dată.

Domnitorul român precizat în sursă este **Al. I. Cuza**.

2. Precizați secolul la care se referă sursa dată.

Sursa se referă la **secolul al XIX-lea**.

3. Menționați un stat participant la evenimentul de la Osborne și o decizie adoptată în cadrul acestui eveniment, precizate în sursa dată.

Un stat participant la evenimentul de la Osborne este **Franța**. O decizie adoptată în cadrul acestui eveniment este că **Franța renunța să mai susțină unirea deplină a Principatelor sub un prinț străin**.

4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Adunările ad-hoc.

- Adunările ad-hoc s-au deschis în luna octombrie 1857 la București și Iași.
- Adunările ad-hoc au votat cu entuziasm declarații de unire a Moldovei cu Țara Românească.

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Convenția de la Paris, susținându-l cu două informații selectate din sursă.

Convenția de la Paris a reprezentat un pas important către unirea Principatelor Române, chiar dacă a stabilit o formă de dualism administrativ.

- **Informație 1:** Convenția prevedea că noul stat se va numi **Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești**, având **doi domni pământenți, două capitale, două guverne și două foruri legislative distincte**.

- **Informație 2:** Convenția **nu interzicea în mod expres unirea deplină**, lăsând pe seama poporului român să găsească soluția cea mai potrivită.

6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român participă la relațiile internaționale din perioada 1875-1900.

În perioada 1875-1900, unul dintre cele mai relevante fapte istorice care atestă participarea activă a statului român la relațiile internaționale este **Războiul de Independență din 1877-1878. România s-a aliat cu Rusia împotriva Imperiului Otoman**, având un rol decisiv în cadrul conflictului. Succesul militar al României a culminat cu recunoașterea independenței sale la **Congresul de la Berlin din 1878**, un eveniment major în diplomația europeană, consolidând astfel poziția României pe scena internațională.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte). Eseu despre România în perioada postbelică

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în perioada postbelică, având în vedere:

- precizarea unei acțiuni politice desfășurate în România, în perioada 1946-1947;
- menționarea a două practici politice utilizate în România, în perioada stalinismului și a câte unui aspect referitor la fiecare dintre acestea;
- prezentarea unui fapt istoric prin care România participă la relațiile internaționale din perioada Războiului rece;
- formularea unui punct de vedere referitor la schimbarea regimului politic din România la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Subiectul III

Eseu despre România în perioada postbelică

După încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, România a fost martora unor schimbări radicale, începând cu pierderea Basarabiei și nordului Bucovinei în favoarea URSS și instaurarea regimului comunist sub influența sovietică. Abolirea monarhiei în 1947 și instaurarea Republicii Populare Române au marcat începutul unei ere dominate de represiune, industrializare forțată și colectivizare. Acest eseu se propune să analizeze impactul acestor evenimente asupra societății românești în perioada postbelică.e.

În **1946-1947**, una dintre cele mai importante acțiuni politice a fost **falsificarea rezultatului alegerilor parlamentare**. Aceasta a marcat începutul consolidării puterii comuniste în România, cu sprijinul Uniunii Sovietice, și a dus la marginalizarea și eliminarea treptată a forțelor politice anticomuniste.

În perioada stalinismului, regimul comunist a implementat mai multe practici politice pentru a-și consolida puterea și a controla societatea. Două dintre aceste practici au fost **adoptarea Constituției din 1948** și **colectivizarea**.

Constituția din 1948 a legitimat regimul totalitar, prevedea constituirea Marii Adunări Naționale și a pus bazele unui stat socialist.

Colectivizarea, pe de altă parte, a vizat desființarea proprietății private în mediul rural și a determinat represiunea țăranilor care se opuneau colectivizării, având ca rezultat desființarea formelor tradiționale de agricultură și crearea cooperativelor agricole.

În contextul Războiului Rece, România a participat la relațiile internaționale prin **fondarea Pactului de la Varșovia** în 1955. Acest pact militar a fost răspunsul blocului estic la crearea NATO și a reprezentat o **alianță militară între țările comuniste din Europa de Est, sub egida Uniunii Sovietice**. În ciuda apartenenței la Pactul de la Varșovia, România, sub conducerea lui Nicolae Ceaușescu, a adoptat o politică externă prin care a încercat să mențină o distanță față de influența sovietică. Această abordare a culminat cu **condamnarea invaziei Cehoslovaciei de către trupele Pactului de la Varșovia în 1968**.

Punctul meu de vedere este că **schimbarea regimului politic din România la sfârșitul secolului al XX-lea a reprezentat o evoluție necesară și inevitabilă către democrație și libertate**, în contextul general al prăbușirii regimurilor comuniste din Europa de Est.

Acest punct de vedere este susținut de **Revoluția din 1989**, un eveniment istoric major care a pus capăt regimului comunist. **Revoluția a început ca un protest în Timișoara** și s-a răspândit rapid în întreaga țară, culminând cu căderea lui Nicolae Ceaușescu și instaurarea unui regim democratic.

Revoluția a avut loc într-un context în care multe țări din blocul estic, precum Polonia, Ungaria și Germania de Est, își începeau tranziția către democrație. Aceste mișcări democratice au creat un efect de domino în regiune, demonstrând că sistemul comunist era în declin și că popoarele doreau libertate și drepturi civile.

În concluzie, **perioada postbelică a României a fost marcată de transformări politice semnificative**, de la instaurarea comunismului până la revenirea la democrație, cu impacturi profunde asupra societății și istoriei României.

Felicitări!

Tocmai ai făcut un pas important către succesul tău la Bacalaureat. 🌟

Știm că acest an este plin de provocări, dar ține minte: cu fiecare pagină citită și exercițiu rezolvat, ești mai aproape de visurile tale.

Nu trebuie să faci acest drum singur.

La i-școala.ro, suntem alături de tine cu:

- Lecții video clare și bine structurate,
- Teste grilă pentru a-ți verifica progresul,
- Materiale PDF care te ghidează pas cu pas.

Intră acum pe www.i-scoala.ro și lasă-ne să te ajutăm să înveți fără stres, cu încredere în forțele tale.

Tu poți reuși. Noi credem în tine. 💡💪

Răzvan Timofciuc
Fondator i-școala.ro

www.i-scoala.ro

Te ajutam să înțelegi
informația, fără toceală
și fără stres

www.i-scoala.ro